

[Gunner Baunsgaard.]

nes, at ejeren, som havde nogle engdrag liggende mellem de tidligere klitområder og markjorden, i mange år måtte svare afgift til oprensning af en grøft, der for længst var forsvundet i havet.

Jeg er klar over, at der sker kystnedbrydninger mange steder, men man er ikke andre steder i landet nødt til at gå i frygt for, at Nordsøen rejser sig i en orkan, der kan få de alvorligste følger, som ikke kan beskrives. Der er for mig ingen tvivl om, at høldebyggeri må påbegyndes og fortsættes derfra, hvor man standsede. Men det er jo ikke blot her, der skal sikres. Hvis tangen fra Hvide Sande mod syd gennembrydes, kan man risikere, at der kun bliver 3 øer tilbage. Følgen vil blive oversvømmelse af områder omkring Skjern og Ringkøbing, der bliver katastrofale.

Landvindingsarbejdet omkring Skjern Å, der kostede ca. 30 mill. kr., og som har givet noget af den bedste jord i Vestjylland, hvor der i dag avles op til over 35 fold, vil kunne blive katastrofalt ødelagt ved havets indtrængen, og det vil også ske andre steder i de lave arealer.

Jeg er bekendt med, at ministeren har udtalt, at man kan se på problemerne, når de bliver akutte. Det kan blive dyrt at vente. Det kan blive så dyrt, at skaderne, der sker, bliver uoprettelige i vor generation og langt ind i den næste. Såfremt man ikke vil dige, så må man vige, er et gammelt ord-sprog, der kan blive en uhyggelig realitet.

Jeg bemærkede, at ministeren i sit svar til fru Lone Nielsen i spørgetiden den 11. april sagde, at man næppe uden videre kan fastslå, at det er en statsopgave at foretage beskyttelsesforanstaltninger mod havet, men at det er de beskyttede ejendomme, der i første række må deltage, men så tilføjede, at dette standpunkt dog ikke har afholdt staten fra at træde til, når betydelige interesser og værdier har stået på spil.

Problemet er meget større, end både ministeren og mange af folketingets medlemmer indser. Når skaden er sket, bliver den uoprettelig. I den konkrete sag fra Hvide Sande nævnte ministeren, at der var foretaget konkret sikring, som efter hans opfattelse var dækkende i den aktuelle situation. Hr. minister, hvis havet bryder igennem de nedslidte klitter nærmest havet, vil de dige-

arbejder, der er foretaget, kunne nedbrydes i løbet af en time.

Fru Lone Nielsen var så venlig under spørgetiden at gøre opmærksom på, at problemerne ikke løses alene ved forespørgselsdebatter. Nej, men problemerne løses ved, at de rejses og belyses, og her nytter det ikke at tale om, at det er sparetider; udsættelse kan koste millionbeløb senere.

Jeg har også bemærket, at der er kommet nye forslag til sikring af kysterne, og hvis de er relevante og anvendelige, må man se på dem og eventuelt gøre et forsøg. Men jeg vil gerne spørge ministeren, om disse metoder stadig indgår i overvejelserne, og om der kan siges noget konkret om dem.

Jeg er ikke i tvivl om, at der må ske et sammenhængende sikringsarbejde af vore kyster, men jeg vil gerne påpege, at det måske var på sin plads at tage vore sydlige naboer med ind i drøftelserne omkring kystsikring. Måske er det allerede gjort, men det kunne jo også være, at man havde nogle erfaringer dernedefra, som vi heroppe kunne drage nytte af.

Kommunalreformen og de som følge deraf mere bæredygtige kommuner og amter er nævnt i forbindelse med sikringen. Jeg kan da være enig i, at de skal drages med ind i arbejdet, og at vi måske også skal trække noget på deres tekniske sagkyndige og den viden, de måske kan fremkomme med fra de stedlige beboere, sådan at tingene kan behandles med de sagkyndige vedrørende kystsikring og vandbygningsvæsen.

Jeg tror også, at fredningsplanudvalgene må med ind i billedet. Jeg er helt klar over, at vi så rækker over i et andet ministerium, men også dette kan og vil jo blive følgen og vil blive det i forbindelse med region- og landsplanlægningen, der netop i høj grad må blive involveret i de rekreative områders bevarelse for fremtiden.

Der er sket skader på nuværende tidspunkt, som der ikke er mulighed for at retablere. Disse skader burde bemærkes ved selvsyn. Havets indvirkning på kyststrækningerne berører ikke mindre end 4 amter. Ministeren nævnte, at problemerne i Ribe og Tønder marsk også var betydelige. Skulle der fra det nedsatte udvalg nu fremkomme væsentlige tanker og ideer, skal de være meget velkomne til at gå med ind i tanken om sikring længere nordpå. Der må røres